

Brzezińska, Jadwiga

Sprawozdanie Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm za 2007 rok

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 53/3-4, 428-433

2008

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stoleciu, a dr Jan Wiśniewski omówił postępy w badaniach nad chorobami zwierząt łownych i wolno żyjących.

Inny aspekt humanizacji został również ukazany w wystąpieniach prof. Terezy Zaniewskiej oraz dr Jana Krupy, którzy zaprezentowali twórcze dokonania lekarzy weterynarii – poetów i pisarzy, ludzi wyczulonych na piękno natury i słowa. Inną odsłoną humanizacji był temat omówiony przez dr Martę Cywińską-Dziekońską, dotyczący zwierząt w kulturze – zwierzęcej symboliki i metaforyki.

Istotnym zagadnieniem dla historyków nauk weterynaryjnych był także przedstawiony przez dr Włodzimierza Gibasiewicza projekt historyczno-dokumentacyjny „Słownika Polskich Lekarzy Weterynaryjnych Pracujących Zagranicą”.

Pozostałe wystąpienia dotyczyły spraw zawodowych, ustawodawstwa i szkoleń. Przedstawiono historię i dokonania Krajowej Izby Lekarsko Weterynaryjnej (dr Tadeusz Jakubowski, dr Jacek Krzemiński); zaprezentowano czasopisma specjalistyczne, ich historię i historię w nich opisaną – „Biuletyn Informacyjny Wielkopolskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej” (dr Włodzimierz Gibasiewicz i mgr Agnieszka Bylewska), Biuletyn Dolnośląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej (dr Jacek Króliński). Omówiono również działalność Łomżyńskiego Oddziału „Wspólnoty Polskiej” na rzecz podniesienia poziomu wykształcenia polskich nauczycieli akademickich, pracujących w krajach Europy Wschodniej (prof. Mirosław Kleczkowski, dr Marian Czerski, dr Emilian Kudymba, dr Aneta Świączkowska). Wśród tych wystąpień niewielkim dysonansem był głos piszącej te słowa na temat Zespołu Historii Farmacji działającym przy Instytucie Historii Nauki PAN.

Historia i humanizacja stały się wezwaniem do spojrzenia z innej perspektywy na nauki weterynaryjne. Różnorodność tematyczna zaprezentowanych na sesji wystąpień świadczy o różnych sposobach widzenia kwestii humanizacji, a także o różnych zainteresowaniach uczestników sesji, angażujących się nie tylko w pracę zawodową, ale też poszukujących historii reprezentowanej przez siebie dyscypliny i jej humanistycznego kontekstu.

Anna Trojanowska
Instytut Historii Nauki PAN
Warszawa

SPRAWOZDANIE ZESPOŁU SEKCJI HISTORII FARMACJI PTFARM ZA 2007 ROK.

Zespół Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego zrzesza ok. 250 historyków farmacji w 14. Sekcjach terenowych, które prowadzą samodzielną działalność na terenie swego regionu.

Zespół Sekcji Historii Farmacji PTFarm jako organ naczelny, inspirował działalność członków w zakresie rozwoju historii farmacji i reprezentuje tę gałąź wiedzy poza granicami kraju. Zespół Sekcji Historii Farmacji należy do Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji, opłaca składki członkowskie do tej organizacji i zamieszcza sprawozdania ze swej działalności w języku angielskim w Biuletynie tej organizacji NEWS. Sprawozdania nasze ukazują się tam od 1999 r. czyli od początku ukazywania się tego periodyku.

W związku z końcem kadencji PTFarm w 2007 r., odbyły się w dn. 14.06.2007 wybory w Zespole Sekcji Historii Farmacji, które ustaliły następujący skład zarządu Zespołu na kadencję 2007–2010. Przewodniczącym jest dr Jan Majewski, zastępcami przewodniczącego: prof. dr hab. Dionizy Moska, dr Katarzyna Hanisz i dr Andrzej Wróbel. Sekretarzami: dr Jadwiga Brzezińska i mgr Lidia Czyż, członkami zarządu: dr Stefan Rostański, dr Krzysztof Kmiec, mgr Jerzy Waliszewski. Przewodniczącymi honorowymi są nadal: prof. dr hab. Henryk Romanowski i doc. dr hab. Władysław Szczepański.

W skład zarządu Zespołu wchodzi też przewodniczący wszystkich 14 sekcji. Są to z Sekcji Białostockiej – mgr Irena Kałaur, z Sekcji Bydgoskiej – mgr Alina Piotrowska, z Sekcji Gdańskiej – prof. Feliks Gajewski, z Sekcji Katowickiej – prof. dr hab. Dionizy Moska, z Sekcji Kieleckiej – dr Andrzej Sułko, z Sekcji Krakowskiej – doc. dr hab. Zbigniew Bela, z Sekcji Lubelskiej – dr Andrzej Wróbel, z Sekcji Łódzkiej – dr Katarzyna Hanisz, z Sekcji Olsztyńskiej – mgr Grażyna Domin, z Sekcji Poznańskiej – dr Jan Majewski, z Sekcji Rzeszowskiej – mgr Lidia Czyż, z Sekcji Wrocławskiej – mgr Romana Karaszewska, z Sekcji Szczecińskiej – mgr Jerzy Waliszewski, z Sekcji Zielonogórskiej – mgr Michał Czapor. W stadium organizacji jest Sekcja Warszawska.

Zespół Sekcji Historii Farmacji organizuje co kwartał posiedzenia Zespołu, podczas których wygłaszane są referaty, omawiane sprawy organizacyjne i problemowe, odbywa się wymiana informacji i przekazywane są relacje z imprez, wydarzeń lokalnych i wydawnictw.

W 2007 r. odbyły się następujące zebrania Zespołu SHF:

1. w dn. 29 marca 2007 r. w Warszawie. Referat nt „Pamięci dr Constantina Iugulescu, organizatora Rumuńskiego Towarzystwa Historii Farmacji” – wygłosiła dr Jadwiga Brzezińska.
2. 14.06.2007 w Krasiczynie – zebranie wyborcze na nową kadencję.
3. 22 października 2007 r. w Warszawie – dr n. med. Mariola Małecka wygłosiła referat nt. „Mgr Fink-Finowiecki, jego dokonania w dziedzinie historii farmacji.
4. w dniu 7 XII 2007 w Warszawie – posiedzenie Zespołu połączone było z ogólnopolskim konkursem prac magisterskich z zakresu historii farmacji. Swoje tegoroczne prace magisterskie zaprezentowało 8 mgr farmacji z Łodzi, Lublina, Krakowa, Katowic i Torunia. Impreza została zorganizowana

zowana wspólnie przez Zespół SHF PTFarm oraz Zespół SHF PAN. Prezentowane prace zostały ocenione wysoko przez doc. dr hab. Halinę Li-chocką z PAN. Niektóre prace zostały zakwalifikowane do druku w periodykach PAN w Warszawie. Osoby uczestniczące w konkursie otrzymały bogate nagrody ufundowane przez PTFarm.

Rok 2007 obfitował w duże i ważne naukowe imprezy historyczne, które zgromadziły licznie historyków farmacji.

- 1) Doroczne sympozjum historii farmacji odbyło się w dn. 14–17.06.2007 w Krasiczynie. Organizatorem jego była mgr Lidia Czyż, przewodnicząca Sekcji Rzeszowskiej. Wygłoszono 26 referatów naukowych, odbyło się zwiedzanie Zamku i parku w Krasiczynie, a dla chętnych wycieczki krajoznawcze. Wydane zostały materiały sympozjum oraz *Pamiętnik* sympozjum z tekstami wygłoszonych referatów. Uczestnicy otrzymali kilka cennych książek m.in. dotyczącą historii farmacji na Rzeszowszczyźnie.
- 2) W dniach 24–26 maja 2007 r. odbył się we Wrocławiu Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, w którym wzięło udział ok. 12 farmaceutów, wygłaszając referaty. Do prezydium Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji na nową kadencję wszedł dr Jan Majewski – jako członek Komisji Rewizyjnej. Doc. dr hab. Anita Magowska została członkiem Komitetu Redakcyjnego Archiwum Historii i Filozofii Medycyny, periodyku tego Stowarzyszenia.
- 3) W dn. 1–3.06.2007 odbyło się pod Giżyckiem spotkanie farmaceutów-twórców oraz dokumentalistów historii farmacji, zorganizowane przez prezesa NIA mgr Andrzeja Wróbla. W spotkaniu tym uczestniczył dr Jan Majewski i mgr Irena Kałaur. Pokłosem spotkania był album, zawierający historię samorządu aptekarskiego oraz biogramy i obrazy farmaceutów-artystów.
- 4) W dn. 19–22.09.2007 odbył się Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji w Seville, w którym wzięło udział 6 osób z Polski. Wygłosili oni 4 referaty i przedstawili 2 postery. Delegat Polski uczestniczył w posiedzeniu prezydium Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji. Podczas posiedzenia Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji, do tego gremium została przyjęta dr Beata Wysakowska z PAN w Warszawie.
- 5) W dn. 25–29.09.2007 odbył się w Katowicach XX Krajowy Kongres Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Na Sekcji historii farmacji, której przewodniczył dr Jan Majewski, wygłoszono 15 referatów oraz przedstawiono jeden poster (Sekcja Gdańska). Kongres miał bardzo urozmaicony i obszerny program, stanowił wielkie wydarzenie dla nauki polskiej.

6) W dniu 30 listopada 2007 r. odbyła się uroczystość na Zamku Królewskim w Warszawie z okazji 60-lecia Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Uczestnicy otrzymali medal pamiątkowy oraz cenną publikację, omawiającą 60-letni dorobek Towarzystwa, w tym także 50-lecie działalności Zespołu Sekcji Historii Farmacji. Główny referat historyczny wygłosiła doc. dr hab. Iwona Arabas – dyrektor Muzeum Farmacji w Warszawie. Przewodnicząca Rumuńskiego Towarzystwa Historii Farmacji, prof. Ana Carata, została udekorowana honorową odznaką PTFarm na wniosek Zespołu.

7) Muzeum Farmacji w Krakowie zorganizowało w dn. 16 marca 2007 r. konferencję naukową z okazji 60-lecia tego Muzeum. Impreza zgromadziła władze Uniwersytetu oraz miasta i licznych uczestników .

Muzeum Farmacji w Warszawie zorganizowało kilka konferencji naukowych i wystaw.

Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu zorganizowało konferencję naukową, w której udział wzięli delegaci Sekcji Białostockiej Historii Farmacji.

Sympozja wyjazdowe

W dn. 27.04–05.05.2007 odbyło się sympozjum wyjazdowe historyków farmacji do Rumunii. Zwiedzono północne regiony Rumunii, mało znane a bogate w zabytki, w tym 2 muzea farmacji w Cluj-Napocce i Sibiu. W trakcie podróży wygłaszane były referaty naukowe dotyczące dziejów Rumunii oraz przyjaznych kontaktów Polski i Rumunii w czasie ubiegłej wojny (Organizator wyjazdu Sekcja Bydgoska).

Druga wyjazdowa konferencja naukowa odbyła się w dn. 7–9.09.2007 r. szlakiem Pomorza Zachodniego: Szczecin – Wolgast – Greifswald – Barth – Wismar – Schwerin – Neuruppin – Lubeka. W trakcie podróży odbyły się 2 sesje referatowe. Zwiedzono m.in. dawny szpital św. Ducha w Lubece, uniwersytet w Greifswaldzie, zabytkową aptekę św. Jakuba w Lubece i inne.

Co roku Sekcje Poznańska, Bydgoska, Szczecińska, Białostocka i Łódzka, organizują Dzień Aptekarza z okazji dnia patronów farmacji św. Kosmy i Damiana. Ta wrześniowa impreza ożywia bardzo środowisko farmaceutyczne i rzuca na przypomnienie treści etycznych, będących fundamentem zawodu.

7 grudnia 2007 r. Sekcja Szczecińska obchodziła 5-lecie działalności. Uroczyste spotkanie z tej okazji w zabytkowych piwnicach ratusza miało wymiar integracyjny i promocyjny dla całego środowiska farmaceutycznego. Połączone było z tradycyjnym opłatkiem.

Sekcja Szczecińska HF zorganizowała ogólnopolski konkurs na wspomnienia farmaceutów. Niestety mimo nagłośnienia tej akcji w Biuletynach Izbowych

oraz ufundowaniu nagród, tylko 3 osoby nadesłały swoje wspomnienia. Szkoda bardzo, bo przewidziany był druk książki, zawierający liczne wspomnienia. Wobec nikłego zainteresowania konkursem projekt druku książki nie zostanie zrealizowany.

Sekcje HF Białostocka, Łódzka i Poznańska uczestniczyły w organizacji jubileuszu swego Oddziału PTFarm, przygotowując naukowe referaty historyczne oraz publikacje do wydawnictw okolicznościowych.

Sekcja Poznańska HF zorganizowała 3 wieczory literackie, poświęcone promocji tomików poetyckich farmaceutów.

Zespół otrzymał zaproszenie na konferencję naukową zorganizowaną przez Uniwersytet w Lipsku w dn. 15 marca 2007 r., jednak nikt nie mógł w niej uczestniczyć. Na konferencji tej prezentowany był referat dr Jadwigi Brzezińskiej nt. Działalności i osiągnięć Wydziału Medycznego Cesarskiego Uniwersytetu w Dorpacie /Jurewie (1802–1917).

Odnaczenia

Z okazji XX Zjazdu PTFarm oraz 60-lecia działalności historycy farmacji otrzymali następujące odznaczenia:

Godność Członka honorowego PTFarm:

– doc. dr hab. Iwona Arabas z Warszawy.

Odnakę honorową PTFarm:

– mgr Elżbieta Rutkowska z Białegostoku

– mgr Jerzy Waliszewski ze Stargardu Szcz.

Zespół zgłaszał wnioski na 4 odznaczenia w tym 2 medale im. Łukaszewicza, jednak nie zostały one uwzględnione.

Nowe stopnie naukowe w 2007 r.

2 osoby uzyskały stopień dr habilitowanego nauk farmaceutycznych:

– dr hab. Iwona Arabas z Warszawy

– dr hab. Zbigniew Bela z Krakowa.

Zmarli

W 2007 r. zmarli następujący historycy farmacji:

prof. Zdzisław Kowalewski

prof. Wanda Parnawska

prof. Pierre Julien z Paryża.

Pamiętano o nich na cmentarzu i okolicznościowych spotkaniach.

Rok 2007 obfitował w duże ożywienie organizacyjne i twórcze. Ukazało się ok. 30 książek z zakresu historii farmacji i liczne publikacje. Niestety druk prac z zakresu historii farmacji nastęrcza duże trudności, bo „Farmacja Polska” ograniczyła do minimum tą tematykę. Archiwum Historii i Filozofii Medycyny zawiesiło w 2007 r. druk tego pisma. Apothekaria Bydgosziana ma trudności ze zdobyciem funduszy na druk, w 2007 r. ukazał się jeden numer z referatami wygłoszonymi na sympozjum wyjazdowym do Rumunii i dwa inne.

Z zadowoleniem można stwierdzić, że Muzea Farmacji w Warszawie i Krakowie dobrze się rozwijają, a prywatne Muzeum Farmacji przy Aptece Pod Łabędziem w Bydgoszczy otrzymało status muzeum historycznego.

Należy wyrazić serdeczne podziękowanie dla wszystkich organizatorów imprez historycznych, a szczególnie dla Przewodniczącego Zespołu oraz przewodniczących Sekcji HF Białostockiej, Bydgoskiej, Łódzkiej, Poznańskiej, Rzeszowskiej i Szczecińskiej.

Owocna działalność historyków farmacji w 2007 r., przedstawiona tu pokrótce, napawa optymizmem, że ogromne potrzeby dokumentowania dziejów nauki i zawodu farmaceutycznego będą w miarę sił i środków realizowane.

Jadwiga Brzezińska
Kołobrzeg

